

เปรมมา สัตยาวุฒิพงษ์ : แรงงานรับจ้างชาวจีนในกรุงเทพฯ ตั้งแต่ พ.ศ. 2425-2492.
(CHINESE WAGE LABOUR IN BANGKOK, 1882-1949) อ. ที่ปรึกษา ผศ. สาวิตรี
เจริญพงศ์ ; 222 หน้า. ISBN 974-17-4227-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาแรงงานรับจ้างชาวจีนในกรุงเทพฯ ระหว่างปี พ.ศ. 2425-2492 เนื่องจากปี พ.ศ. 2425 ได้มีการเปิดเส้นทางรถไฟระหว่างกรุงเทพฯ กับเมืองท่าทางตอนใต้ของประเทศจีนโดยตรงเป็นครั้งแรก ส่งผลให้แรงงานรับจ้างชาวจีนอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นแรงงานนอกภาคเกษตรกรรมที่ใหญ่ที่สุดในเขตกรุงเทพฯ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2492 เมื่อรัฐบาลออกกฎหมายกำหนดจำนวนชาวจีนเข้าประเทศไม่เกิน 200 คนต่อปี แรงงานรับจ้างชาวจีนจึงลดจำนวนการอพยพเข้าอย่างเห็นได้ชัด

จากการศึกษาพบว่า เมื่อเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ คนจีนเหล่านี้ต้องปรับตัวเป็นอย่างมาก เพราะอาชีพแรงงานรับจ้าง และวิถีชีวิตในสังคมเมืองแตกต่างจากสังคมชนบทในประเทศจีนอันเป็นถิ่นฐานเดิม ดังนั้นเมื่อแรกเข้ามาอยู่ในสังคมใหม่ แรงงานรับจ้างชาวจีนจึงต้องพึ่งพาอาศัย “จีนเก่า” ที่อยู่ในกรุงเทพฯ มาก่อน อาทิเช่น ความสัมพันธ์ในสมาคมลับอั้งยี่ สมาคมชาวจีน และระบบกงสี จำนวนแรงงานจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้สร้างปัญหาต่างๆ ทั้งต่อชุมชนชาวจีนและต่อรัฐไทย โดยความสัมพันธ์ระหว่างกันของชาวจีนเปลี่ยนแปลงไปในเชิงผลประโยชน์มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันลัทธิชาตินิยมและแนวคิดทางการเมืองต่างๆ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างรัฐบาลไทยกับแรงงานรับจ้างชาวจีนเช่นกัน จนกระทั่งรัฐได้มีมาตรการในการจัดการควบคุมแรงงานรับจ้างชาวจีนอย่างเข้มงวด

ความสัมพันธ์ระหว่างกันของชาวจีน และความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานรับจ้างชาวจีนกับรัฐบาลไทย เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทของแรงงานรับจ้างชาวจีนในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเลื่อนสถานะของแรงงานไปสู่นายทุนน้อย การคงสถานะความเป็นแรงงานรับจ้าง และการลดสถานะของแรงงานรับจ้างไปสู่อาชีพที่ยากลำบากกว่า ประกอบกับมาตรการจำกัดจำนวนแรงงานชาวจีนเข้าประเทศของรัฐบาล และการเข้ามาของแรงงานไทย ทำให้แรงงานรับจ้างชาวจีนในสังคมกรุงเทพฯ ลดบทบาทลงและถูกทดแทนด้วยแรงงานไทยในที่สุด

ภาควิชา ประวัติศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ประวัติศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2546 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม